

Statenmededeling

Onderwerp

Mestbewerking in Noord-Brabant

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

23 november 2015

Documentnummer

GS: 3884521

PS: 2893090

Kennisnemen van

Actuele ontwikkelingen rondom mestbeleid in Noord-Brabant

Aanleiding

In maart 2014 hebben uw Staten nieuwe kaders voor mestbewerking vastgesteld. Nieuwe ontwikkelingen en ervaringen uit de praktijk, zijn voor ons reden geweest om te bezien waar we nu staan met mestbewerking¹ en waar we naar toe willen. Wij vinden het van belang u te informeren over twee actuele ontwikkelingen:

1. In het bestuursakkoord 'Beweging in Brabant' streeft de provincie een actievere rol na rondom mestbewerking. Doel is om te komen tot een mestbeleid dat past in het perspectief van een circulaire economie. Wij constateren dat de realisering van mestbewerkingsinitiatieven in de praktijk moeilijk van de grond komt door tegengestelde belangen van betrokken partijen. Als uitwerking van het bestuursakkoord willen wij daarom, samen met de relevante partners, komen tot een nieuw mestbeleid.
Uit verkennende gesprekken komt het perspectief van een gedragen aanpak naar voren. In deze statenmededeling werken wij de hoofdlijnen daarvan uit.
2. Uit monitoring van de vergunde mestverwerkingscapaciteit in Noord-Brabant blijkt dat er op dit moment voldoende vergunde capaciteit is om aan de wettelijke plicht voor mestverwerking te voldoen. Dat betekent dat er in ruimtelijke zin geen nieuwe mestbewerking voor derden meer mogelijk is, omdat de Verordening ruimte 2014 (Vr2014)

¹ De Vr2014 reguleert de activiteit mestbewerking; dat zijn alle activiteiten waardoor de samenstelling van mest wijzigt. De landelijke wetgeving spreekt van mestverwerking. Dit is een beleidsmatig doel; namelijk het afzetten van mest buiten de Nederlandse landbouw of te wel de export van mest. Om mest te mogen exporteren is bewerking nodig zoals hygiënisatie en eventueel verdere bewerking tot bijvoorbeeld korrels.

de voorwaarde stelt dat mestbewerking voor derden alleen mogelijk is als dat noodzakelijk is vanwege de landelijke plicht tot verwerking van het mestoverschot in Noord-Brabant. Vanuit rechtszekerheid en behoorlijk bestuur willen wij concrete initiatieven, die nu al in een vergevorderd stadium van planvorming zijn, nog afhandelen.

Datum

23 november 2015

Documentnummer

GS: 3884521

PS: 3893091

Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn bevoegd om nieuwe kaders vast te stellen.

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om:

- nieuwe beleidstrajecten voor te bereiden;
- toezicht te houden op de naleving van de kaders in de Verordening ruimte.

Kernboodschap

1. *Wij werken met alle relevante partners aan een gedragen mestbeleid.*
2. *Er is voldoende capaciteit vergund in Noord-Brabant om te voldoen aan de wettelijke plicht tot verwerking van het mestoverschot.*
3. *Concrete initiatieven worden onder voorwaarden nog afgehandeld door gebruik te maken van aan ons toebedeelde bevoegdheden, zoals ontheffing.*

Consequenties

1. *Een gedragen beleid maakt een verdere ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij, inclusief mestbe- en verwerking, mogelijk. Het te ontwikkelen mestbeleid zal bestaan uit drie inhoudelijke lijnen, die hieronder verder zijn uitgewerkt. Deze drie lijnen sluiten aan bij de verkennende gesprekken die met partners zijn gevoerd over het te ontwikkelen beleid. Daarnaast is een proceslijn toegevoegd.*
 - 1.1. *Circulaire economie: wij zien mestbewerking als een wezenlijk onderdeel van een zorgvuldige veehouderij die kringlopen sluit op NW-Europese schaal. Het bewerken van mest in combinatie met innovatieve stalsystemen levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit van bodem (organische stof, bodemleven), water (minder uit- en afspoeling) en lucht (ammoniak, methaan, geur). Het perspectief is om ook waardevolle stoffen uit mest terug te winnen (mestverwaarding). Dit vraagt om andere, innovatieve methodieken voor be- of verwerking van mest.*

Gegeven de situatie dat er voor de korte termijn voldoende capaciteit is om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen is het nu het geëigende moment om een meer fundamentele discussie te voeren over de inrichting van een mestbeleid dat leidt tot verdere verduurzaming en verwaarding van mest en hiermee tot een meer circulaire economie.

1.2. Schone en veilige mestverwerking: het verwerken van eigen mest hoort bij het agrarisch bedrijf. Grootschalige mestverwerking is echter niet gebonden aan het buitengebied. De mogelijkheden voor grootschalige mestverwerking in het buitengebied zullen daarom ingeperkt worden. GS zijn een traject gestart om in overleg met gemeenten geschikte locaties voor grootschalige mestverwerking te zoeken. De verwachting is dat een beperkt aantal locaties nodig is. In omgevingsvergunningen nemen wij kwaliteitseisen op, waarbij wij ook aandacht geven aan kennis en aanwezigheid van het personeel. Vergunningen zijn in principe tijdelijk zodat het steeds mogelijk is de in Brabant beschikbare capaciteit op het gewenste steeds hogere, kwaliteitsniveau te houden.

1.3. Veestapel: de Staatssecretaris heeft in de Tweede Kamer toegezegd dat de systematiek van dierrechten wordt verlaten als de mestverwerking op orde is. Dit betekent dat op dat moment het aantal varkens en kippen in de regio Oost-Brabant / Noord-Limburg weer kan gaan groeien. In bepaalde delen van Brabant heeft de veestapel echter al een omvang bereikt die maatschappelijk niet meer wordt geaccepteerd. Mensen vrezen verdere toename van de veestapel als mestverwerking slaagt en dit zorgt voor veel weerstand tegen mestverwerking.

Wij willen in de regio's met een hoge veedichtheid (Noord- en Zuidoost Brabant, Kempen) waar nodig borgen dat de veestapel niet verder toeneemt. Samen met alle relevante partners in deze regio's werken wij hiervoor een aanpak uit.

1.4. Proces:

- In het vervolg van het interactieve proces met onze partners hanteren we de hierboven beschreven lijnen als uitgangspunt (kader).
- Om de gewenste innovatie naar verduurzaming en mestverwaarding te stimuleren richten we met (innovatieve) partijen een platform in dat passende initiatieven initieert, aanjaagt en ondersteunt. In de tijd gezien komen deze steeds dichterbij de gewenste situatie (gesloten kringlopen op noordwest Europese schaal).
- hierbij betrekken we ook het bredere perspectief van de agrofoodketen (dus ook productie, voer, verwerking).
- We sluiten aan bij de bestaande regionale platforms (Noord- en Zuidoost Brabant, Kempen)

Wij werken bovenstaande hoofdlijnen samen met alle relevante partijen verder uit. Deze uitwerking is uiterlijk in het voorjaar van 2016 gereed.

Datum

23 november 2015

Documentnummer

GS: 3884521

PS: 3893091

2. *Er kan planologisch geen medewerking meer verleend worden aan nieuwe mestbewerkingsinitiatieven voor derden.*

2.1. Er kan niet meer worden voldaan aan het noodzaksvereiste in de Vr2014 zodat er planologisch geen medewerking meer verleend kan worden. Om dit bekend te maken hebben wij dit gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

2.2. Mestbewerking van het ter plaatse gevestigde bedrijf blijft mogelijk.

2.3. De Vr2014 heeft alleen betrekking op het ruimtelijk spoor (toename van bebouwingsoppervlakte/bestemmingswijziging/uitbreiding bouwperceel). Bij bestaande mestbewerking is uitbreiding van de capaciteit soms mogelijk binnen de bestaande bebouwingsoppervlakte. Dit blijft mogelijk.

3. *Aan concrete initiatieven, die al formele stappen hebben gezet om het initiatief te realiseren, willen wij onder voorwaarden medewerking verlenen.*

3.1 Dit zijn initiatieven die voor 27 november 2015 een volledige en ontvankelijke aanvraag hebben ingediend op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en initiatieven die voor 27 november 2015 een volledige melding hebben gedaan op grond van artikel 7.24 Wet milieubeheer.

3.2 De concrete initiatieven moeten aantoonbaar voldoen aan vigerende wet- en regelgeving waaronder de overige voorwaarden voor mestbewerking die in de Vr2014 zijn opgenomen. Dit betekent dat niet aan alle bij ons bekende initiatieven ook automatisch medewerking verleend wordt omdat een inhoudelijke beoordeling vaak nog niet (volledig) heeft plaatsgevonden.

3.3 Om langdurig voortslepende procedures te voorkomen, stellen wij een termijn vast van ruim een jaar waarbinnen de formele procedures moeten zijn afgerond; dat betekent dat de omgevingsvergunning verleend moet zijn of het bestemmingsplan moet zijn vastgesteld. Hierbij hebben wij rekening gehouden met een redelijke doorlooptijd van de bij ons bekende procedures, waaronder MACE.

4. *Als er medewerking wordt gegeven aan concrete initiatieven ontstaat er een overcapaciteit aan vergunde mestbewerking in Noord-Brabant*

4.1 Enige overcapaciteit is vanuit provinciaal belang gezien aanvaardbaar omdat:

- dit veranderingen in de verwerkingscapaciteit kan opvangen, bijvoorbeeld als besloten wordt dat er minder mest uitgereden mag worden op het land;

Datum

23 november 2015

Documentnummer

GS: 3884521

PS: 3893091

- niet alle vergunde mestbewerking ook daadwerkelijk gerealiseerd is; wij onderzoeken de mogelijkheid om 'slapende' vergunningen in te trekken ten gunste van kansrijkere cq passender initiatieven;
- dit een eventuele aanscherping van de wettelijke norm die verwacht wordt voor 2016 en/of volgende jaren kan opvangen.

4.2 Als er nieuwe inzichten zijn waaruit blijkt dat er weer ruimte is voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven, wordt dit zo spoedig mogelijk aan u bekend gemaakt.

Datum

23 november 2015

Documentnummer

GS: 3884521

PS: 3893091

Europese en internationale zaken

-

Communicatie

Er is een persbericht uitgebracht en er heeft een publicatie plaatsgevonden in het Provinciaal Blad. Daarnaast zijn diverse stakeholders rechtstreeks door Gedeputeerde Spierings op de hoogte gesteld.

Vervolg

Wij streven er naar om in het voorjaar van 2016 het samen met de partners uitgewerkte mestbeleid aan u voor te leggen.

Bijlagen

Overzicht mestverwerkingscapaciteit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: T. de Zoete, tdezoete@brabant.nl,

Opdrachtnemers: J. Buys, jbuys@brabant.nl en E. Vos, evos@brabant.nl,
Cluster Ruimte en Afdeling Strategie, beleid en Monitoring